

Yrkesseksjon samferdsel og teknisk

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.:
22/1717

Vår ref.:
22/5250-2 1TOH
Torgeir Holm /

Dato:
04.10.2022

Høring - tilbakeholdsrett for innleide billettkontrollører

Innledning

Fagforbundet støtter ikke forslaget. Fagforbundet mener det ikke er vesentlige problemer med hvordan kontrollvirksomheten gjennomføres dag, og støtter beskrivelsen av at vokterbransjen i dag i hovedsak er seriøs. Vi mener derimot at kontrollvirksomhet er et varig behov som transportselskapene har ansvaret for. Vi mener prinsipielt at folk skal være ansatt for dem de jobber for, og ikke leies inn. Å bruke egne ansatte bidrar til kvalitet i tjenestene. Dette – kombinert med at høringsnotatet uten videre legger transportselskapenes påstander til grunn uten å drøfte hvorvidt transportselskapene kan benytte egne ansatte til kontroller – gjør at vi ikke ser behovet for lovendringen.

Bruk av egne ansatte til å utføre billettkontroll

I Oslo og Akershus har Ruter avtale med Oslo Sporveier om å benytte Sporveiens ansatte til å gjennomføre billettkontroller. Selv om disse ansatte ikke er ansatt i Ruter viser det at det er fullt mulig å benytte ansatte i kollektivtransporten til å gjennomføre kontrollene.

Det er flere fordeler med å benytte faste ansatte fremfor innleide vektere. Ansatte i kollektivtransporten har med seg bredere kunnskap, noe som gir høy kvalitet og innebærer en tilleggsfunksjon i form av at de kan veilede passasjerene i større grad enn innleide som kun har i oppdrag å kontrollere vilkåret om billetten er betalt.

Pandemien viste dessuten fordelene med å bruke egne ansatte. Da det ble prioritert å holde kollektivtransporten åpen, men ikke gjennomføre kontroller, ble kontrollørene satt til annet arbeid som f.eks. desinfisering. For ansatte innebærer dette en trygghet. For arbeidsgiver gir det fleksibilitet.

Transportselskapenes endring i praksis og handlingsrom

Det opplyses i høringsnotatet at «[d]en preventive effekten av tilbakeholdsretten er redusert etter Høyesteretts dom 4. november 2020.» Dette er misvisende, ettersom høyesterett kun stadfestet det som hadde vært lovgrunnlaget hele tiden og som fremkommer av

proposisjonen til den opprinnelige lovhjemmelen. Mer riktig er det at den preventive effekten av tilbakeholdsretten er blitt redusert av at transportselskapene har valgt å omorganisere seg til å basere seg på innleie av vektere fremfor å fortsette å benytte egne ansatte med tilbakeholdsrett, noe de fortsatt har full mulighet til.

Krav til opplæring

Det henvises i høringsnotatets vurdering av hvorvidt det innebærer en risiko å gi innleide tilbakeholdsrett til vekterutdanningen. Høringsnotatet beskriver imidlertid ikke hvordan etatene skal sikre vektere tilstrekkelig god opplæring.

Fagforbundet støtter ikke endringen. Dersom endringen likevel skal innføres, bør kravene til opplæring transportselskapene skal gi innleide vektere uttrykkes i lov eller forskrift.

Med hilsen
FAGFORBUNDET

Torgeir Holm
rådgiver

Kopi til
Hans Martin Aase
Trond Jensrud